

ISTÁLLÓTRÁGYA HASZNÁLATA

Ha a talaj szervesanyag-tartalma teljesen kimerült, dolgozzunk a talajba érett istállótrágyát. A trágya nem csupán az állatok ürüléke, a térfogat nagyobbik része alom (szalma, fűrészpor stb., amelyen az állatok állnak). Nagyon fontos a trágya érettsége, azaz a lebomlási folyamat előrehaladottsága, amelyben a káros mikroorganizmusok elpusztulnak. Még az érett trágyát se használjuk a számunkra hasznos termésüket a talajban hozó haszonnövényeknél, ezek csak egy év múlva kerüljenek a trágyázott földre. A burgonya határeset, mert meghámozzuk, megfőzzük, de a retek vagy a nyersen is fogyasztott sárgarépa nem érintkezhet trágyával. Ha ezeknél a növényeknél is trágyázásra van szükség, akkor steril (hőkezelt) szerves trágyát vásároljunk, mely természetes anyagokból készült. A legtöbb kertészetben, ahol trágyát árusítanak, tanácsot is kaphatunk, hogy a talajunkhoz melyik trágya illik.

KOMPOSZT KÉSZÍTÉSE

Komposztnak azt a morzsalékos, sötétbarna színű, földszerű, magas szervesanyag-tartalmú anyagot nevezük, amely szerves hulladékokból, maradványokból természetes módon, korhadással jön létre. Javítja a fáradt talajt, jobban teremnek tőle a növények. A komposztálás olyan biológiai folyamat, amely a hulladékok, melléktermékek szerves anyagait humuszszerű anyaggá alakítja át. A mezőgazdaságban régóta ismert és alkalmazott módszer, amely a háztartásban - kicsiben - szintén egyszerűen megvalósítható. Aki szeretné, néhány perc alatt megtanulhatja, hogyan készíthető otthon komposzt. A szerves anyagok érlelésére a kert egyik félreeső, félárnyékos helye lesz alkalmas. A komposztkezelés számára nem kell gödröt ásni, mert a korhadás oxigén jelenlétében folyik le, a gödörben viszont nem jut az anyaghoz elég levegő, ezért nem korhadási, hanem rothadási folyamat következik be. Építhetünk komposztárolót deszkából, téglából, kerítésből és kövekből is, de a kereskedelem kínál műanyag komposztládákat, amelyek újrahasznosított anyagból készülnek, tartósak és szellőzésük ideális a komposzt érleléséhez.

A HOBBIKERT.HU kiadványa

Kertedben a jövőd!

Nagyváthy Egyesület –
Okos környezetvédelem
és ismeretterjesztés

KEOP-6.1.0/B/11-2011-0045

A talaj a földkéreg legfelső termékeny rétege, a növényi élet szó szerinti alapja. A növényeket megtámasztja, ellátja tápanyagokkal, vízzel, levegővel. Mivel minden betakarított, szüretelt növény csökkenti a föld tápanyagát, ezért a talaj tápanyagainak pótlása és a talaj minőségének javítása folytonos munka, amelyet minden évben el kell végezni. A következőkben néhány tanácsot adunk ahhoz, hogy miként gazdagíthatjuk és tehetjük termékenyebbé kertünk talaját. Az első lépés a természetbarát kertészkedés felé az, hogy a talajt természetes anyagokkal gazdagítjuk. Ez azért is fontos, mivel a jó talaj erős növényeket nevel, amelyek kevésbé hajlamosak a megbetegedésekre és kevésbé szenvednek a kártevőktől.

**HOGYAN
JAVÍTSUK A KERT TALAJÁT?**

LEVEGŐ A TALAJBAN

Meglepőnek tűnhet, de az egészséges talaj térfogatának negyede levegő. A jó levegőáramlás elengedhetetlen a talajban lakó mikroorganizmusok túléléséhez. A növények gyökérszerkezetének szintén helyre van szüksége, ahhoz hogy fejlődni tudjon. A valami miatt összetömörödött talajt (amelyen például autó járt) a növények ültetése előtt fel kell lazítani. E lazító tevékenységgel (felásás, átforgatás, laza részek bekeverése a talajba) a levegő mennyiségét is növelhetjük. A felszínt igyekezzünk mindig porhanyósan tartani, mert ezzel korlátozni tudjuk a párolgást, azaz a talajunk vízvesztését. Az ápolat talajfelszín lassabban szárad ki, mint a meg nem munkált.

SZERVES ANYAG A TALAJBAN

A talajban található mikroorganizmusok lebontják a szerves anyagokat, így humusz képződik. A lebomlás folyamata során a növények számára fontos, felvehető tápanyagok is keletkeznek. Ha a szerves anyag felhasználódik, szükségeses újra feltölteni. Ennek érdekében használjunk nagy mennyiségű komposztot. Hozzávetőlegesen 2,5 cm komposzttal takarjuk be a talajt, majd dolgozzuk bele a felső 15 cm-be. A talaj tápanyagainak pótlására használhatunk komposzt mellett istállótrágyát is (bővebben erről a hátlapon olvashat). E természetes eredetű tápanyagpótló anyagok sokkal lassabban, kiegyenlített sebességgel adják át a talajnak a bennük található nitrogént, foszfort és káliumot, valamint mikroelemeket, mint a műtrágyák, ezért nem csak környezetbarátságból, hanem ésszerűségéből is ezeket ajánljuk.

TAKARÓ A TALAJON

A növények töve körüli 5-10 cm vastagságú talajtakaró réteg megtartja a szükséges nedvességet, és megvédi a talajt a nap és a szél okozta kiszáradástól. A talajtakaró megoldást jelent a gyomok elszaporodása ellen, és így módon megelőzhető a növények betegségeinek terjedése is. Válasszunk lebomló talajtakarót, mivel ez lassanként táp- és szerves anyagot adagol a talajhoz! Ilyen takaró lehet a fűnyírás utáni fűnyesedék, lekaszált gyomok, fakéreg. A fekete műanyag fólia ugyan nem természetes anyag, de nagyon kedvező hatású.

Takarása alatt nem kell gyomirtani, nem veszítünk a talaj víztartalmából, néha a felmelegítő hatása is hasznos.

NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK A TALAJBAN

Bár a rovarirtó szerek megölik a kártékony rovarokat, sajnos elpusztítják a hasznos rovarokat és organizmusokat is, amelyekre egyébként szükség lenne a kertben. Ha a növények a tápanyagban dús és vízzel jól ellátott talajban egészségesek és erősek lesznek, a rovarok kisebb kárt okoznak, a növények „kinőnek a fogaik alól”. Ha további védelemre van szükség, használjunk természetes rovarirtó módszereket, melyek nem károsítják a növényt, a talajt és a környezetet. Termékeny, gazdag talajt mérgező kémiai anyagok felhasználása nélkül is előállíthatunk. Bármit is szeretnénk ültetni, ha természetes eljárásokat használunk, az eredmény sokkal kiegyensúlyozottabb lesz. Ezenkívül jól is érezzük majd magunkat, mivel így tehetünk valamit a környezet és a természetvédelem érdekében is.

VIZSGÁLJUK MEG A TALAJT!

A talajvizsgálat egyre gyakoribb eljárás, még a hobbikertészek között is. Az eljárás során ellenőrizhetjük a talaj ásványi- és szervesanyag-szintjét, de más hasznos információkat is megtudhatunk. Ha tudjuk, mire van szüksége a talajnak, megtehetjük a helyes lépéseket az egyensúly kialakításához. Kertészeti áruházakban, gazdaboltokban beszerezhetünk otthoni talajvizsgáló készülékeket, melyekkel felmérhetjük a talaj minőségének sajátosságait, mint pl. a pH-értéket.

MORZSOLGASSUK KÉZZEL

Tapasztalt kertészeknek átlagos körülmények között nincs szüksége laborvizsgálatokra, elég alaposan megtapintania a talaj szerkezetét, szemügyre vennie a már ott élő növényeket és a gyomok növekedését. Az érdesen szemcsés homokot a finom, porszerű agyagtól az ujjbegyeink meg tudják különböztetni, ha szétroppantunk egy talajmorzsát. A különbség olyan, mint a só és a liszt közti különbség. A sárgás színek szervesanyag-szegénységre, és csekély termőképességre utalnak; a sötétbarna, fekete árnyalatok a humuszban gazdagságra.

FIGYELJÜK A NÖVÉNYZETET

Ha a haszonnövények haragoszöldek, nagy termetűek, akkor tápanyagból és vízből is elég van. Ha a gyomok nagy termetű disznóparéjok és csalánok, akkor még túl sok is lehet a nitrogén. Apró termetű, szürkés levelű gyomfűvek tápanyag- és vízhiányra utalnak. Ha zsurlót is látunk a növények között, akkor ott időszakos vízborítás is lehetett, ilyen helyekről el kell vezetni a fölösleges vizet, rendbe kell tenni az árkokat.

